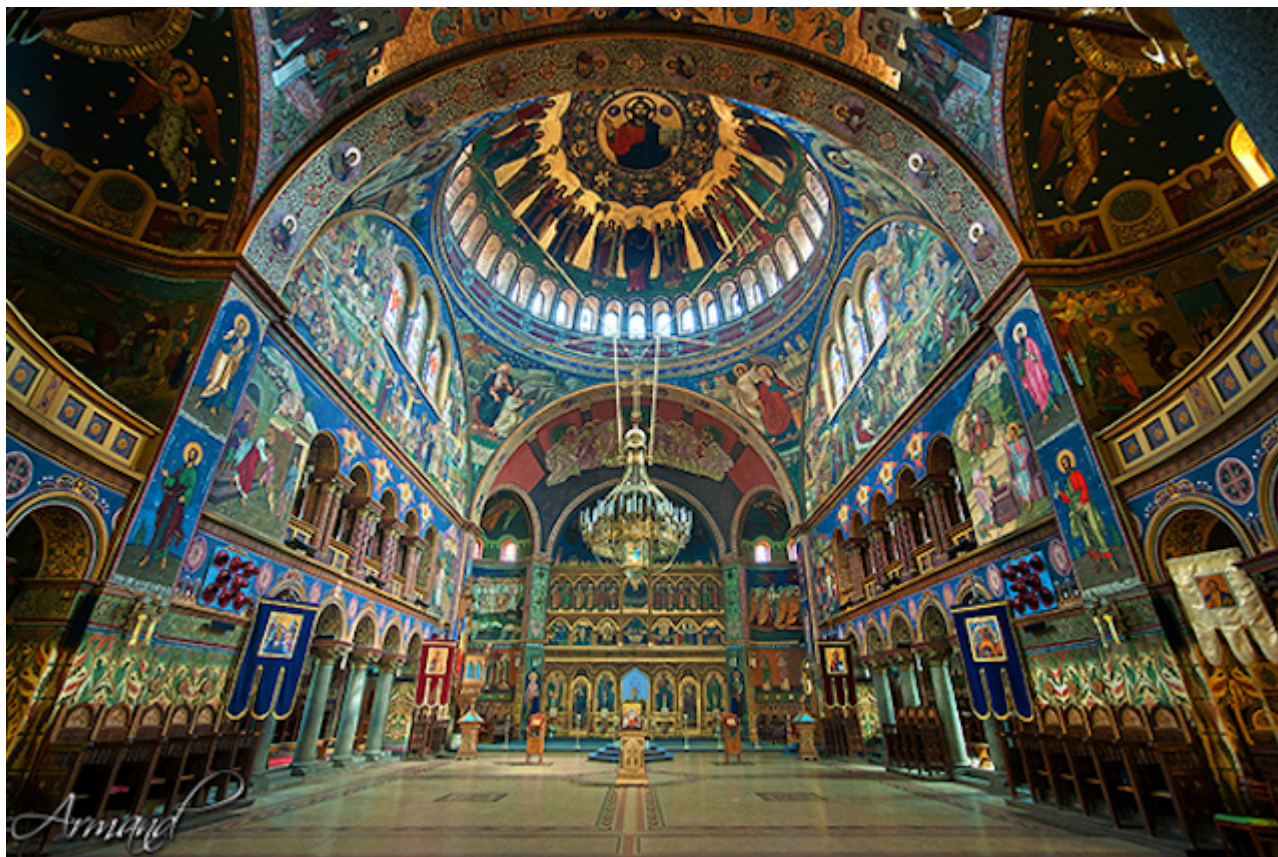

Ὁ φόβος τοῦ σκανδάλου (Α΄ Κορ.η΄ 8 - θ΄ 2) (Λαμπρόπουλος Βαρνάβας Ἀρχιμανδρίτης)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Θεολογία και Ζωή](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#)

Μία εβδομάδα πρὶν ἀπὸ τὴ Μεγάλη Σαρακοστή ἡ Ἐκκλησία μᾶς προετοιμάζει γιὰ τὸ «στάδιο τῶν ἀρετῶν». Τὰ κύρια ἀθλήματα στὰ ὁποῖα θὰ κληθοῦμε ἰδιαίτερα τότε νὰ κοπιᾶσουμε εἶναι ἡ νηστεία καὶ ἡ προσευχή. Πρόκειται ὅμως γιὰ ἀσκήσεις πὺ δὲν στοχεύουν σὲ αὐτόνομα βραβεῖα, καὶ μάλιστα σὲ βραβεῖα πὺ ἀπειλοῦν νὰ μᾶς γεμίσουν μὲ αὐτάρκεια καὶ ἔπαρση. Σκοπὸς ὅλων τῶν ἀσκήσεων εἶναι τὸ κορυφαῖο στεφάνι ἀγάπης, ἓνα στεφάνι ἀπὸ ἄνθη πὺ φυτρῶνουν μόνο στὸ χῶμα τῆς ταπείνωσης. Ταπείνωση, λοιπόν, καὶ ἀγάπη εἶναι τὸ ἀχώριστο δίδυμο -ποτὲ δὲν μπορεῖ νὰ ὑπάρξει ἢ μία χωρὶς τὴν ἄλλη- στὸ ὁποῖο πρέπει νὰ ἀποβλέπουμε μὲ τὴν ἄθλησή μας μέσα στὴν ἐπικείμενη Σαρακοστή.

Προπάντων ἡ ἀγάπη

Τὸ ἀποστολικὸ ἀνάγνωσμα μᾶς βοηθάει νὰ ἐμβαθύνουμε στὸ σωστὸ νόημα, ἰδιαίτερα, τῆς νηστείας. Γιὰ τὴν Ἐκκλησία «νηστεία» δὲν σημαίνει οὔτε δίαιτα οὔτε ἀόριστα κάποια ἄσκηση αὐτοκυριαρχίας. Τὸ νὰ τρώει κανεὶς ἢ νὰ μὴν τρώει, λέει ὁ ἀπόστολος Παῦλος, εἶναι μία ἠθικὰ καὶ θρησκευτικὰ ἀδιάφορη πράξη. Ἀποκτάει πνευματικὴ διάσταση, ὅταν συνδέεται μὲ τὸ πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ.

Γιὰ τὸν πιστὸ «νηστεύω» σημαίνει «δὲν τρώω ἀπὸ ἀγάπη γιὰ τὸν Χριστὸ καὶ ἀπὸ ὑπακοή στὴν Ἐκκλησία του». Ἀγάπη, βέβαια, γιὰ τὸν Χριστὸ δὲν νοεῖται χωρὶς ἀγάπη γιὰ κάθε ἄνθρωπο, πὺ ὅχι ἀπλῶς πλάσθηκε «κατ' εἰκόνα Θεοῦ» ἀλλὰ καὶ γιὰ τὴ σωτηρία τοῦ «Χριστὸς ἀπέθανε». Γι' αὐτό, ὅποιος φέρνει καὶ τὸ παραμικρὸ ἐμπόδιο στὴ σωτηρία τοῦ συνανθρώπου του, εἰς Χριστὸν ἀμαρτάνει». Διότι τὸ ἔργο πὺ Ἐκεῖνος ἔκτισε μὲ τὴ σταυρικὴ του θυσία, ὁ σκανδαλοποιὸς τὸ καταστρέφει μὲ τὴ φιλαυτία του.

Στοὺς πρώτους χριστιανικοὺς χρόνους οἱ πιστοὶ συμβίωναν μὲ τοὺς εἰδωλολάτρεις. Ὑπῆρχαν πολλοὶ πὺ πρόσφατα εἶχαν ἐγκαταλείψει τὴν εἰδωλολατρεία καὶ ἄρκετοὶ μὲ τὸ ἓνα πόδι μέσα καὶ μὲ τὸ ἄλλο ἔξω, «ἐγγύς τοῦ ἀποστῆναι τέλειον τῶν εἰδώλων», κατὰ τὸν ἱερὸ Χρυσόστομο. Ἡ ἀνθρώπινη φύση εἶναι πάντοτε τρεπτὴ καὶ πάντοτε ὑπάρχουν οἱ ἀσταθεῖς καὶ ἀσθενέστεροι στὴ συνείδηση. Ἄν μάλιστα λάβουμε ὑπόψη μας καὶ τὸν ἐκ τῶν δαιμόνων πόλεμο, μπορούμε νὰ κατανοήσουμε

πόσο εύκολα αυτοί οι άνθρωποι κινδύνευαν να ξαναγυρίσουν στην πλάνη τῶν εἰδώλων.

Ἡ Ἐκκλησία δὲν ἀπαγόρευε οὐσιαστικὰ στοὺς χριστιανοὺς νὰ παρακάθονται καὶ νὰ συντρῶγουν μὲ τοὺς ἐθνικοὺς σὲ τραπέζια τῶν εἰδωλολατρικῶν ναῶν. Ἀπὸ τὴν ἄλλη ὅμως, οἱ ἀστήρικτες ψυχές, ποὺ ἀναφέραμε, συχνὰ σκανδαλίζονταν βλέποντας τοὺς χριστιανοὺς νὰ μπαίνουν μὲ ἄνεση καὶ νὰ διασκεδάζουν σὲ τέτοιους χώρους. «Ἄντὶ παραινέσεως τὸ πρᾶγμα ἐδέχοντο»· θεωροῦσαν αὐτὴ τὴ συμπεριφορὰ σὰν παρακίνηση νὰ μείνουν ἢ νὰ ἐπιστρέψουν στὴν εἰδωλολατρεία. Τί ἄλλο ἦταν αὐτὴ ἢ συμπεριφορὰ παρὰ ἓνα δυνατὸ χτύπημα στὴν ἀσθενική τους συνείδηση, ποὺ γινόταν ἀφορμὴ ὄχι μόνο συγχύσεως ἀλλὰ καὶ ψυχικῆς ἀπωλείας.

Τὸ τετραπλὸ ἔγκλημα

Γι' αὐτὸ ὁ ἀπόστολος Παῦλος προέτρεπε σὲ μία ἰδιότυπη νηστεία: τὴν ἀποχὴ ἀπὸ τὰ συγκεκριμένα ἐδέσματα, τὰ εἰδωλόθυτα. Μάλιστα ὁ Χρυσορρήμων, ἀποδίδοντας λίγο αὐστηρότερα τὰ λόγια τοῦ Ἀποστόλου, λέει ὅτι «ἀκόμη κι ἂν δὲν ἐβλάπτετο κανένας οὔτε ὑπῆρχε κίνδυνος σκανδαλισμοῦ τοῦ πλησίον, οὔτε τότε θὰ ἔπρεπε κάποιος νὰ προβαίνει σὲ βρώση τῶν εἰδωλοθύτων. Διότι ἡ παρουσία σὲ τέτοιο δεῖπνο ὄχι μόνο εἶναι ματαιοπονία ἀλλὰ οὐσιαστικὰ πρόκειται γιὰ συμμετοχὴ σὲ τραπέζι τῶν δαιμόνων». Ὅσοι, λοιπόν, ἀπερίσκεπτα ἔτρωγαν εἰδωλόθυτα γίνονταν -ὄχι σπάνια- ἀφορμὴ ἀπωλείας ἀδύνατων ἀδελφῶν, διέπρατταν δηλαδὴ θανάσιμη ἁμαρτία, τὴν ὁποία ὁ ἅγιος Ἰωάννης τὴ χαρακτηρίζει «τετραπλὸ ἔγκλημα: πρῶτον, γιατί εἶναι ἀδελφός σου ὁ σκανδαλιζόμενος· δεύτερον, γιατί εἶναι ἀσθενὴς στὴν πίστη· τρίτον, γιατί ὁ Χριστὸς τόσο ἐνδιαφέρθηκε γι' αὐτὸν ὥστε πέθανε ὑπὲρ αὐτοῦ· καὶ τέταρτον ὅτι, πέρα ἀπὸ ὅλα αὐτά, χάνεται μία ψυχὴ ἐξαιτίας ἐνός... φαγητοῦ».

Δικαιολογημένα, ἐπομένως, ὁ θεοκῆρυκας Ἀπόστολος, βάζοντας πάνω ἀπὸ ὅλα τὴν ἀγάπη, καταλήγει σὲ μία ἀπόφαση, ποὺ δὲν τὴν ἐπιβάλλει στοὺς ἄλλους ἀλλὰ μαρτυρεῖ γιὰ τὴν ἀγωνία του γιὰ τὴ σωτηρία καὶ τῶν ἀσθενέστερων στὴ συνείδηση: «Ἄν τροφὴ γίνεται αἰτία νὰ σκοντάφτει καὶ νὰ πέφτει ὁ ἀδελφός μου, δὲν θὰ φάω κρέατα ποτέ, γιὰ νὰ μὴ γίνω αἰτία νὰ σκανδαλισθεῖ ὁ ἀδελφός μου». Παραιτεῖται ἀπὸ ἓνα αὐτονόητο δικαίωμά του, ξεπερνώντας καὶ τὰ ὅρια ποὺ ἔθετε ὁ Μωσαϊκὸς νόμος. Ἦταν ἓνα δικαίωμα ποὺ τὸ εἶχαν ὅλοι οἱ Ἀπόστολοι.

Δικαιολογημένη καύχηση

Ἐδῶ ὁ μέγας Παῦλος, ἐπειδὴ εἶχε ἀντιμετωπίσει συκοφάντηση τοῦ ἀποστολικοῦ του ἀξιώματος, ἀναγκάζεται νὰ τονίσει τὴν ἰσοτιμία του μὲ τοὺς ἄλλους Ἀποστόλους. Καὶ ἐκεῖνοι ποὺ ἐπίσης μποροῦν νὰ μαρτυρήσουν γιὰ τὸ διδακτικὸ του

ἔργο εἶναι καὶ οἱ Κορίνθιοι, ποὺ ἀναγεννήθηκαν ἀπὸ τὸ κήρυγμά του καὶ τὸν εἶχαν πνευματικὸ πατέρα. «Ἔσεῖς μὲ ἀναγκάσατε νὰ καυχηθῶ», θὰ πεῖ στοὺς Κορινθίους στὴ δεύτερη ἐπιστολὴ του. Ἦταν μία ἀναγκαία καύχησις, χωρὶς τὴν ὁποία κινδύνευαν τὰ τέκνα του νὰ σκοντάψουν στὸ ἀκόμα μεγαλύτερο σκάνδαλο τῆς ἀμφισβήτησις τῆς ἀποστολῆς του.

Μὲ τὸ σημερινὸ ἀποστολικὸ ἀνάγνωσμα ἡ Ἐκκλησία μὲ τὸ στόμα τοῦ πρωτοκορυφαίου Ἀποστόλου μᾶς θυμίζει ὅτι σὲ κάθε ἀγωνιστικὴ μας προσπάθεια, καὶ ἰδιαίτερα στὴν ἄσκησις τῆς νηστείας τῆς Σαρακοστῆς, ποὺ φυσικὰ δὲν εἶναι μόνον ἀποχὴ τροφῶν ἀλλὰ ὅλων «τῶν παθῶν ἀλλοτριώσις», πρέπει νὰ κοπιᾶζουμε μὲ συνέπεια ἀλλὰ καὶ μὲ διακρίσις· μία διάκρισις ποὺ θὰ λαμβάνει ὑπόψη τῆς καὶ τοὺς ἀσθενεῖς καὶ εὐκολοσκοκάνδαλιστοὺς ἀδελφούς. Κι αὐτοὶ εἶναι μέλη τοῦ Σώματος τοῦ Χριστοῦ, μέλη τῆς Ἐκκλησίας του. Καὶ «ὅποιος», κατὰ τὸν ἅγιον Χρυσόστομο, «καταφρονεῖ τὴ σωτηρίαν τοὺς λέγοντας ἐκεῖνα τὰ σατανικὰ λόγια Ἰτί μὲ νοιάζει ἂν ὁ τάδε σκανδαλίζεται», νὰ ξέρει ὅτι συμμερίζεται τὴν ὠμότητα τοῦ διαβόλου καὶ τὸ μῖσος του κατὰ τῶν ἀνθρώπων». Μὴ γένοιτο, Κύριε!

Πηγή: agiazoni.gr